

OAJ:n työhyvinvoinnin lukuvuosi 2019–2020

OAJ KAMPANJOI lukuvuonna 2019–2020 jäsenistön paremman työhyvinvoinnin puolesta. Kampanjassa vastataan koulutus-, kasvatusta- ja tutkimusalan työhyvinvoinnin ja turvallisuuden ongelmiin kuukausittain vaihtuvien teemojen avulla.

Tässä Opettaja-lehden liitteessä on ensimmäinen työhyvinvoinnin edistämiseen liittyvä malli, jonka voit nostaa työpaikkasi seinälle tai työpisteeseesi. Malli on erityisen tärkeä opettajien ja esimiesten työn tukemisessa.

Työhyvinvoinnin lukuvuoden tavoitteena on saada työhyvinvoinnin ja turvallisuuden merkitys alalla vahvaksi, niin että se tuntuu kaikilla työpaikoilla ja kaikessa johtamisessa omalta, jokaiselle kuuluvalta asialta.

Kampanjassa hyödynnetään aikaisempia työhyvinvoinnin ja -turvallisuuden parantamiseen kehitettyjä malleja ja luodaan uusia. Työhyvinvoinnin ongelmiin vastataan ratkaisukeskeisesti ja positiivisesti.

Teemavuosi saa elokuussa oman ilmeen ja paikan oaj.fi-sivustolle. Työhyvinvointia ja turvallisuutta parantavat mallit, välineet ja jutut tulevat monikanavaisesti esiin OAJ:n viestinnässä pitkin lukuvuotta. Teemat tarjoavat aineistoja ja vastauksia OAJ:n jäsenistölle, luottamusmiehillä ja työsuojelutoimijoille, yhdistyksille ja koulutuksen ja kasvatuksen päättäjille sekä sidosryhmille.

OAJ:n eri yhdistysten kannattaa hyödyntää kampanjan välineitä ja malleja viestinnässään ja omissa tapahtumissaan ja valmistella lukuvuodeksi omia paikallisia tilaisuuksia.

Työhyvinvoinnin lukuvuoden teemat:

- ▶ Elokuu: Unelmaduuni (työkyky, työtyytyväisyys)
- ▶ Syyskuu: Aika riittää! (työaikakuormitus)
- ▶ Lokakuu: Ope ja esimies jaksaa (psykkinen ja sosiaalinen kuormitus)
- ▶ Marraskuu: Työympäristö kunnossa (työympäristö ja sisäilma, avoimet oppimisympäristöt)
- ▶ Joulukuu: Hyvä ergonomia (tilojen suunnittelu, kalustus, melu)
- ▶ Tammikuu: Johda ja toimi! (johtamistyö, hyvinvoinnin ja turvallisuuden johtaminen, itsensä johtaminen)
- ▶ Helmikuu: Kaikkien on hyvä olla (häirintä, epäasiallinen kohtelu, toimiva työyhteisö)
- ▶ Maaliskuu: Turvallinen fiilis (väkivalta- ja uhkatilanteet)
- ▶ Huhtikuu: Perusta kuntoon (opettaja- ja esimies-resurssit, kelpoisuudet, töiden suunnittelu ja mitoitus)

Työhyvinvoinnin lukuvuoden alkaessa elokuussa julkaistaan myös uusia jäsenetuja. Kesän 2019 SuomiAreenassa OAJ esittää työhyvinvointihaasteen koulutuksen ja kasvatuksen järjestäjille. Hyvinvointiteema jatkuu tammikuun 2020 Educassa.

Laadukas perehdytys on työhyvinvoinnin ja turvallisuuden perusta

PEREHDYTYKSEN TAVOITTEENA on varmistaa koko henkilökunnan riittävä osaaminen, perehdyttää terveellisiin ja turvallisiin työskentely- ja toimintatapoihin, työympäristöihin sekä tutustuttaa työpaikalla toimiviin ihmisiin ja heidän tehtäviinsä työyhteisössä. Perehdytyksen pitää olla suunnitelmallista ja siihen on varattava riittävät ajalliset resurssit sekä ajan tasalla oleva perehdytysmateriaali.

Työntekijä on perehdytettävä:

- ▶ Palvelussuhteen alkaessa
- ▶ Tarvittaessa työn aikana
- ▶ Pitempien poissaolojen jälkeen
- ▶ Havaittujen puutteiden korjaamiseksi
- ▶ Työyhteisön arjen tapojen kertaamiseksi
- ▶ Aina, kun työssä ja työolosuhteissa tapahtuu muutoksia

Perehdytyksestä, sen organisoimisesta ja toteutumisesta vastaa työturvallisuuslain mukaan työnantaja, mutta opastaminen voidaan antaa tehtäväksi myös yhdelle tai useammalle nimetylle työhön opastajalle.

Työpaikalla opastamisesta vastaa yleensä lähiesimies.

Erityisesti uransa alkupuolella oleva opettaja tarvitsee kollegojen ammatillista tukea ja mentorointia sitoutuakseen opettajan ammattiin. On tärkeää kannustaa opastettavaa kysymään ja ottamaan selvää, jos joku työhön liittyvä asia on epäselvä.

Myös lyhytaikaiset sijaiset pitää perehdyttää. Heidän tulee saada tietoonsa kaikki keskeiset tehtäviin, vastuisiin ja turvallisuuteen liittyvät asiat.

Paikallinen opettajayhdistys perehdyttää opettajia OAJ:n toimintaan ja jäsenpalveluihin.

Tuloksellinen perehdyttäminen edellyttää vuorovaikutustaitoja. Se on ihmisten välistä kohtaamista.

Suunnitelmallinen, oikea-aikainen ja kattava perehdytys kuuluu kaikille

Perehdytyksessä tulisi käyttää työpaikan omaa perehdytysuunnitelmaa ja tarkastuslistaa, luettelo esille otettavista asioista. Sitä käyttävät sekä esimies että opettaja. Perehdytyksen eri vaiheiden kirjaaminen perehdytysuunnitelmaan varmistaa oppimisen ja perehdytyksen seurannan.

Tarkastuslista pitää tehdä ottamalla huomioon työpaikan olosuhteet ja toimintamallit. Perehdyttämisen keskeisiä sisältöjä ovat:

1 Opettajan palvelussuhde ja työpaikan organisaatio

- Palkkaus-, palvelussuhde- ja työaika-asiat
- Esimiehet ja henkilöstö
- Perehdytyksestä vastaavat työnopastajat
- Organisaatio- ja tiimirakenne
- Työterveyshuolto

2 Lainsäädäntö ja ohjaavat asiakirjat

- Työtä ohjaava lainsäädäntö
- Varhaiskasvatus- tai opetussuunnitelmat
- Paikalliset suunnitelmat ja ohjeistukset

3 Turvallisuus ja hyvinvointi

- Perehtyminen turvallisuusohjeisiin
- Toimintatavat esimerkiksi uhka- ja väkivaltatilanteissa ja niiden ennakoinnissa
- Pelastautuminen ja suojautuminen
- Turvallisuuskävely, jolloin tutustutaan mm. tiloihin ja poistumisreitteihin
- Tutustuminen työyhteisön ihmisiin
- Työhyvinvointiin liittyvät periaatteet
- Työntekijän oma osuus turvallisuuden ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi

4 Työn sisällöt ja prosessit

- Tehtäväkuva, vastuut ja työnteon keskeiset periaatteet
- Käytössä olevat työtilat, -välineet ja -materiaalit
- Lapsi-/oppilas-/opiskelijaryhmät
- Yhteisopettajuus ja tiimit
- Eri ammattiryhmät, yhteistyötahot ja roolit työssä
- Oppilashuollon palvelut ja muu moniammatillinen yhteistyö

5 Työpaikan käytännöt ja ohjeistus

- Tiedonkulku ja kokouskäytänteet
- Puhelin ja it-laitteet
- Sairauspoissaolojen periaatteet
- Koulutusmahdollisuudet
- Toimintatavat ongelmatilanteissa
- Yhteistyön periaatteet huoltajien kanssa
- Opettajan kehityssuunnitelma

6 Työpaikan visio ja arvomaailma

- Työnantajan tavoitteet ja arvot
- Mitä visio ja arvot tarkoittavat
- Miten ne toteutuvat tällä työpaikalla

7 Yhteistoiminta ja sen toimintatavat

- Työpaikan välitön yhteistoiminta tarkoittaa jokapäiväistä työntekijöiden ja esimiesten vuorovaikutusta.
- Hyvällä yhteistoiminnalla ehkäistään ongelmatilanteita.
- Hyvä yhteistoiminta rohkaisee opettajaa ottamaan puheeksi mieltä painavia asioita.
- Työsuojeluorganisaatio toimii terveyden ja turvallisuuteen liittyvissä asioissa. Työpaikalta löytyvät työpaikan työsuojeluvaltuutetun yhteystiedot.
- Virka- ja työehtosopimusasioissa auttaa työpaikan luottamusmies, jonka yhteystiedot löytyvät muun muassa työpaikalta.

